

Panorama sobre la ceràmica actual

Benet Ferrer

La ceràmica com a procediment manual d'expressió artística, ha passat per períodes amb més o menys interès. Després de l'extraordinària presència en el període del modernisme català amb exemples tan reeixits com les obres dels ceramistes Serra, es veu continuada per les ceràmiques de Llorens Artigues i Antoni Cumella fins arribar a les generacions actuals en les quals trobem una quantitat impressionant de ceramistes amb la més àmplia diversitat de maneres d'entendre aquest històric procediment.

Anfora del "pintor de Berlín. Segle IV a. C

Val a dir que la tècnica ceràmica no ha tingut el reconeixement que en alguns casos mereix. Les causes les podem trobar en diferents aspectes. Un factor decisiu rau en què el ceramista moltes vegades està més preocupat per la tècnica i la dificultat manual o la destresa que per el concepte i l'expressió i viu en un estat de perpetu anacronisme i de no identificació en l'evolució ràpida i en els canvis que la plàstica contemporània aporta.

Per altra banda la lògica competència que rep d'altres mitjans com la pintura o l'escultura en són ben evidents.

També cal afegir la persistent desmaterialització que ha tingut l'art des de les primeres experiències conceptuals avui en franca revifalla, els nous mitjans més ràpids d'execució i de comunicació dels audiovisuals.

De totes maneres és interessant constatar l'interès que la ceràmica ha despertat en el col·lectiu d'artistes d'altres àmbits tenint en molts casos part de la seva obra realitzada en aquesta tècnica. Exemples magnífics del que dic són les ceràmiques de

Maria Bofill. S.T.-1990. Refractana. 21 x 42 x 33 cm

Picasso, Dufy, Miró, Chillida, Tony Cragg, etc.

A Sabadell cal recordar l'època dels tallers de l'Escola Industrial amb la guia i mestratge de l'escultor J. M. Brull, artistes com Borrell, Rosa M. Nin, Graells i d'altres i avui mateix en l'obrador del ceramista Lluís Clapés hi sovintegen les col·laboracions amb els pintors Ramiro Fernández, Agustí Puig, Pep Sallés o Bordes.

La crítica artística mai ha estat massa interessada en aquest particular potser degut a l'antiga definició en arts majors i menors i en conseqüència les galeries d'art poc han facilitat l'accés als ceramistes a les seves

Maria Bofill. Laberint. Porcelana 12x26 cm.

Gio Ponti. *Prospettica*. Gerro de Majòlica, 52 cm.

exposicions tot relegant aquest paper als museus de ceràmica o d'arts decoratives.

El museu de ceràmica de Barcelona està allunyat del circuit habitual de museus de ciutat tot i que compta amb una extraordinària col·lecció de ceràmica antiga i que de tant en tant organitza alguna exposició interessant amb ocres d'autors contemporanis.

La col·lecció permanent de ceràmica actual d'aquest museu existeix gràcies als autors que en el seu dia van cedir-ne amistosament les seves obres, tal és la pobresa econòmica de la qual gaudeix aquesta entitat.

Gràcies aquesta minsa promoció per part de galeries, crítics i museus la ceràmica pateix de molt poca difusió, fomentant al mateix temps la

quasi total inexistència de col·leccionistes privats. Els pocs que hi ha es poden comptar amb els dits de la mà i encara en sobren.

Tanmateix a Suïssa i concretament a Ginebra hi ha el Musée Ariana dedicat exclusivament a la ceràmica i que és al mateix temps la seu de l'Acadèmia Internacional de la Ceràmica i que organitza anualment un Congrés internacional amb els seus membres anomenats acadèmics.

Es pot mencionar com a molt destacat pel que fa a la creació i al foment de la ceràmica el European Ceramics Work Centre de Hertogenbosch a Holanda dirigit pel ceramista Xavier Toubes consistent en taller obert a artistes de tota mena que hi són invitats a treballar i experimentar amb aquesta tècnica, disposant de perso-

Tony Cragg. *In Camera 1993*

nes molt professionals per a resoldre els problemes de realització de les obres. Crec que aquest és un molt bon exemple a seguir per la nostra administració.

Mentre la tècnica ceràmica no entri de ple dret als museus d'art contemporani i no existeixin espais d'especulació creativa finançats d'alguna manera estarem sempre en les mateixes.

Paradoxalment la crítica "s'excita molt" molt quan un pintor o escultor consagrat dedica el seu temps a fer alguna obra ceràmica. Vegeu el cas de l'Antoni Tàpies o ara el del mateix Miquel Barceló que just ha començat a porquejar el fang.